

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudců Mgr. Jiřího Gottwalda a JUDr. Miroslavy Honusové v právní věci žalobce **J. Z.**, , proti žalovanému **Finančnímu ředitelství v Ostravě**, se sídlem Ostrava, Na Jízdárně 3, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 01.09.2009, č.j. 4719/09-1505-800612, ve věci zřízení zástavního práva k nemovitostem,

t a k t o :

I. Rozhodnutí Finančního ředitelství v Ostravě ze dne 01.09.2009 č.j. 4719/09-1505-800612 se pro nezákonnost **zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou doručenou soudu dne 13.11.2009, doplněnou 15.12.2009, domáhal přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 01.09.2009 č.j. 4719/09-1505-800612, jímž bylo zamítnuto žalobcovo odvolání proti rozhodnutí Finančního úřadu v Olomouci (dále jen „správce daně“) ze dne 10.02.2009

č.j. 35473/09/379942800355, kterým bylo k zajištění daňových pohledávek v celkové výši 18.799,35 Kč zřízeno zástavní právo k nemovitostem ve vlastnictví žalobce.

Žalobce namítal, že napadeným rozhodnutím došlo a nadále dochází k porušení jeho práv daných ústavou a mezinárodními úmluvami o lidských právech. Zástavní právo bylo zřízeno pro daňové pohledávky vyměřené žalobci dle příslušných ustanovení zákona o daních z příjmů upravujících minimální základ daně. Proti podstatě minimální daně žalobce uplatnil opravné prostředky a po jejich vyčerpání podal stížnost k Evropskému soudu pro lidská práva. Žalobce dále namítal, že rozsah zástavy (nemovitost + spoluvlastnický podíl na jiné nemovitosti + pozemky) považuje vzhledem k výši pohledávky za nepřiměřený. Navíc nebyly dle jeho názoru využity všechny další možnosti zajištění pohledávky.

Žalovaný navrhl, aby žaloba byla zamítnuta, když ve věci není sporu o existenci daňových nedoplatků žalobce. Jedná se o nedoplatky na dani z příjmů fyzických osob podávajících přiznání, a to za období roku 2004 ve výši 8.175,- Kč se splatností ke dni 03.05.2006 a dále za období roku 2005 ve výši 10.380,- Kč se splatností ke dni 31.03.2006. Žalovaný se domnívá, že žalobce pro své přesvědčení o neústavnosti příslušných ustanovení již zrušené části zákona o daních z příjmů odmítá akceptovat jakékoliv další postupy a opatření správy daní potřebné ke splnění, vybrání či vymožení daňových nedoplatků. Dále žalovaný uvedl, že průběžně prováděl šetření majetku dlužníka a nezjistil žádný jiný majetek žalobce než nemovitosti, ke kterým následně zřídil zástavní právo. Pokud jde o tvrzení žalobce o nepřiměřenosti rozsahu zástavy a nevyužití dalších možností zajištění, toto není ničím podloženo ani konkretizováno. Žalovaný má za to, že všechny zákonem stanovené podmínky pro zřízení zástavního práva byly splněny, rovněž byla dodržena zásada minimalizace zásahů do práv žalobce, jakož i zásada dobré správy a součinnosti s dlužníkem. Zřízení zástavního práva považuje za mírnější než přistoupení k exekuci prodejem nemovitostí ve vlastnictví žalobce.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu [§ 75 zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“)] a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Z obsahu správního spisu soud zjistil, že rozhodnutím Finančního úřadu v Olomouci ze dne 10.02.2009 č.j. 35473/09/379942800355 bylo k zajištění daňových pohledávek vůči žalobci v celkové výši 18.799,35 Kč a jejich příslušenství, podle ust. § 72 odst. 1 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZSDP“) a podle ust. § 152 a násl. zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zřízeno zástavní právo k nemovitostem ve výlučném vlastnictví žalobce a to:

- k pozemku p.č. 521/4 o výměře 125 m², zastavěná plocha a nádvoří,
- k pozemku p.č. 521/5 o výměře 133 m², zahrada,
- k budově v části obce D., č.p. 329, objekt k bydlení, umístěné na pozemku p.č. 521/4, to vše zapsáno na LV č. 993 pro k.ú. D. u O., obec D., u Katastrálního úřadu pro Olomoucký kraj, Katastrální pracoviště Olomouc;

a dále k nemovitostem, na nichž má žalobce spoluvlastnický podíl o velikosti 1/8, a to:

- k pozemku p.č. st. 215 o výměře 194 m², zastavěná plocha a nádvoří
- k pozemku p.č. 66/52 o výměře 334 m², zahrada
- k budově v části obce L., č.p. 240, objekt k bydlení, umístěné na pozemku p.č. st. 215,

to vše zapsáno na LV č. 67 pro k.ú. L., obec O., u Katastrálního úřadu pro Olomoucký kraj, Katastrální pracoviště Olomouc.

Dle výpisu z katastru nemovitostí nebylo vlastnické právo k výše uvedeným nemovitostem do doby zřízení zástavního práva správcem daně nijak omezeno. Daňové pohledávky za žalobcem jsou tvořeny nedoplatkem na dani z příjmů fyzických osob podávajících přiznání ve výši 8.175,- Kč vyměřené dodatečným platebním výměrem č.j. 61357/06/379911/2525 ze dne 09.03.2006, který nabyt právní moci dne 29.08.2006, nedoplatkem na dani z příjmů fyzických osob podávajících přiznání ve výši 10.380,- Kč vyměřené postupem dle ust. § 46 odst. 5 ZSDP, na základě daňového přiznání ke dni 31.03.2006 a nedoplatkem exekučních nákladů ve výši 244.35 Kč za výkon zabavení podle exekučního příkazu č.j. 191337/08/379942/0629 ze dne 14.07.2008, který nabyt právní moci dne 15.09.2008. Proti rozhodnutí správce daně o zřízení zástavního práva podal žalobce v zákonné lhůtě odvolání, kde uvedl, že rozhodnutí považuje za nezákonné, protože se opírá o výměr založený na protiústavní části zákona o daních z příjmů – minimální základ daně a omezuje jeho možnost svobodně nakládat se svým majetkem. Dále uplatnil námitku nevhodnosti rozsahu zástavního práva. Žalovaný napadeným rozhodnutím odvolání žalobce zamítl.

Dle ust. § 72 odst. 1 ZSDP k zajištění daňové pohledávky a jejího příslušenství může správce daně zřídit rozhodnutím zástavní právo. Ke zjištění předmětu zástavy má správce daně oprávnění podle ust. § 15. V ostatním platí ustanovení občanského zákoníku, pokud tento zákon nestanoví jinak. Podle odst. 2 téhož ustanovení rozhodnutí musí obsahovat označení daňové pohledávky, její výši a předmět zástavního práva.

Dle ust. § 2 odst. 2 ZSDP správci daně postupují v daňovém řízení v úzké součinnosti s daňovými subjekty a při vyžadování plnění jejich povinností v daňovém řízení volí jen takové prostředky, které daňové subjekty nejméně zatěžují a umožňují přitom ještě dosáhnout cíle řízení, tj. stanovení a vybrání daně tak, aby nebyly zkráceny daňové příjmy.

Pokud žalobce napadl jako protiústavní a v rozporu s mezinárodními smlouvami o ochraně lidských práv a svobod základ minimální daně resp. ust. § 7c zák. č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, upravující do 31.12.2007 minimální základ daně, nelze se touto námitkou v řízení o přezkum zřízení zástavního práva zabývat. Uvedenou námitku řešil Krajský soud v Ostravě ve věci žalobce v řízení vedeném pod sp. zn. 22 Ca 384/2006, kdy žalobu jako nedůvodnou zamítl. Navíc je třeba uvést, že Ústavní soud v řízení o ústavní stížnosti žalobce vedeném pod sp. zn. III. ÚS 1871/08 nedošel k závěru, že by ust. § 7c ZDP upravující do 31.12.2007 minimální základ daně, bylo v rozporu s ústavním pořádkem.

Námitka žalobce, že nebyly využity všechny další možnosti zajištění pohledávky, je zcela obecná. Žalobce námitku nijak nekonkretizoval, neuvedl jaké další možnosti zajištění měly být využity.

Jako důvodnou však posoudil krajský soud námitku nepřiměřenosti rozsahu zřízeného zástavního práva s ohledem na výši vymáhaných pohledávek. Zástavní právo založené rozhodnutím správního orgánu může postihovat v podstatě všechny majetkové hodnoty náležející **daňovému dlužníku** (ust. § 72 ZSDP). Takové rozhodnutí znamená podstatný zásah do právní sféry dotčeného jednotlivce. Zejména je dotčeno jeho právo na ochranu vlastnického práva ve smyslu čl. 11 Listiny základních práv a svobod. Vlastníkovi věci, na níž bylo zřízeno zástavní právo, sice je umožněno věc užívat a požívat, dokonce může formálně s věcí i disponovat. Prakticky je ovšem jeho dispoziční právo omezeno či vyloučeno. Rovněž účinky zřízení zástavního práva na promlčení daňového nedoplatku ve smyslu ust. § 70 odst. 4 a 5 ZSDP je nutno považovat za zásah do právní sféry jednotlivce. Dále je nutno vzít v potaz, že rozhodnutí o zřízení správcovského zástavního práva je svou povahou blízké úkonům prováděným v rámci exekuce, jmenovitě exekučnímu příkazu. I při zřízení zástavního práva dle ust. § 72 odst. 2 ZSDP by proto měly být respektovány základní zásady daňového řízení, zejména pak zásada proporcionality, popř. minimalizace zásahů do práv vyjádřená v ust. § 2 odst. 2 ZSDP (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 27.10.2009, č.j. 2 Afs 186/2006-54). Krajský soud proto jako nedůvodnou vyhodnotil námitku žalovaného, že otázka přiměřenosti nabývá na významu jen u jiných (nezajišťovacích) druhů daňové exekuce.

V daném případě vymáhá správce daně vůči žalobci pohledávky v celkové výši 18.799,35 Kč. Pohledávky jsou po splatnosti a jsou vykonatelné. Pro tyto pohledávky bylo rozhodnutím správce daně zřízeno zástavní právo k nemovitostem ve výlučném vlastnictví žalobce zapsaným na LV č. 993 (pozemek o výměře 125 m², zastavěná plocha a nádvoří; pozemek o výměře 133 m², zahrada; objekt k bydlení) a k nemovitostem, jejichž je žalobce spoluvlastníkem velikosti 1/8 podílu, zapsaným na LV č. 67 (pozemek o výměře 194 m², zastavěná plocha a nádvoří, pozemek o výměře 334 m², zahrada, objekt k bydlení). Správcovské zástavní právo bylo prvním a jediným zástavním právem zřízeným k uvedeným nemovitostem. Je tudíž naprosto zřejmé, že při výši daňové pohledávky 18.799,35 Kč by cíle daňového řízení bylo dosaženo již zřízením zástavního práva jen části z nemovitostí žalobce. Jelikož správce daně zřídil zástavní právo ke všem nemovitostem ve vlastnictví žalobce, zasáhl tak do práv žalobce v míře větší než nezbytné, tedy porušil zásadu proporcionality upravenou v ust. § 2 odst. 2 ZSDP.

Z výše uvedeného důvodu krajský soud zrušil napadené rozhodnutí pro nezákonnost (§ 78 odst. 1 s.ř.s.). Současně krajský soud věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s.ř.s.). Při novém projednání věci je žalovaný vázán právním názorem soudu (§ 78 odst. 5 s.ř.s.). V souladu s ust. § 51 odst. 1 s.ř.s. bylo ve věci rozhodnuto bez jednání.

Nad rámec uvedeného krajský soud konstatuje, že při šetření majetku žalobce bylo správcem daně zjištěno, že vedle předmětných nemovitostí je žalobce majitelem motorového vozidla a má zřízen účet u peněžního ústavu (Česká spořitelna, a.s.

a Komerční banka, a.s.), přičemž exekučním příkazem na přikázání pohledávky byl postižen pouze účet vedený u České spořitelny, a.s. V dalším řízení se proto správní orgány budou zabývat otázkou přiměřenosti, respektive vhodnosti zvoleného způsobu daňové exekuce i z hlediska hodnoty těchto aktiv.

Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., když procesně úspěšnému žalobci, zcela osvobozenému od soudních poplatků, dle obsahu spisu žádné náklady nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku je **m o ž n o** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí prostřednictvím Krajského soudu v Ostravě k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

V Ostravě dne 16. září 2010

Za správnost vyhotovení:
Marcela Jánová

JUDr. Monika Javorová, v. r.
předsedkyně senátu

